

УДК 340.12

DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v1.2024.4>*Н. В. Соколовська**orcid.org/0000-0001-9955-297X**аспірант кафедри публічно-правових дисциплін
Київського міжнародного університету*

ПРОЯВИ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ В СВІТІ

Гендерна нерівність є актуальною та складною проблемою, яка стосується багатьох країн у всьому світі.

Стаття 1 Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок визначає гендерну дискримінацію як «будь-яке розрізнення, виключення чи обмеження, зроблені за ознакою статі... в політичній, економічній, соціальній, культурній, цивільній або будь-якій іншій сфері [1]. Це визначення є конкретним, оскільки воно окреслює всі форми дискримінації, з якими можуть зіткнутися жінки – «виключення», «розрізнення», «обмеження» – а також визначає поле, в якому можна побачити дискримінацію. Це визначення пропонує широкий погляд і надає корисну основу для обговорення цієї теми.

В свою чергу, на офіційному веб-сайті Gender Equality можна знайти таке визначення гендерної рівності, яке, на мою думку, є найбільш визначеним: «коли жінки та чоловіки користуються однаковими правами та можливостями в усіх секторах суспільства, включаючи економічну участь та прийняття рішень, і коли різні способи поведінки, прагнення та потреби жінок і чоловіків однаково цінуються та надаються переваги» [2].

Незважаючи на значний прогрес у боротьбі за гендерну рівність, існують численні прояви нерівності між чоловіками та жінками. Розглянемо деякі з найважливіших проявів гендерної нерівності, що впливають на життя жінок у сучасному світі.

Нерівний доступ до освіти:

У деяких країнах жінки стикаються зі значними перешкодами у доступі до якісної освіти. Нерівномірний розподіл ресурсів, стереотипи щодо ролі жінки у суспільстві та недостатні підтримки уряду є лише кількома з причин, які призводять до такої нерівності. Недоступність освіти обмежує можливості розвитку для жінок та впливає на їхню економічну самостійність та соціальне становище. У більшості країн жінки мають меншу освіту в порівнянні з чоловіками. Особливо помітна дискримінація у доступі до освіти за ознакою статі в найбідніших країнах, а також в регіонах Близького Сходу і Північної Африки. В загальному, в країнах, що розвиваються, рівень грамотності серед жінок був на 31% нижче, тривалість навчання (у роках)

скорочувалась на 46%, а охоплення трьома рівнями навчання було нижчим на 7%, 27% і 47% відповідно. У всьому світі на 100 грамотних чоловіків припадає 88 жінок.

Згідно з положеннями Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, гендерна дискримінація у сфері освіти відбувається, коли жінкам накладаються обмеження у виборі напрямків навчання, професій або спеціальностей через стереотипні уявлення про роль чоловіків і жінок [1]. Це може включати обмежений доступ до певних професійних або спеціалізованих програм, нерівність у видачі дипломів та стипендій, нерівномірність навчальних програм, включаючи додаткову освіту, різницю в екзаменаційних вимогах, різні рівні кваліфікації викладачів, а також роздільне навчання хлопців і дівчат та обмеження у зайнятті спортом і фізичній підготовці.

Також до форм гендерної дискримінації в сфері освіти відносяться такі явища, як різне навчання жінок і чоловіків за різними програмами, різні кваліфікації викладачів і стереотипні уявлення про ролі чоловіків і жінок на всіх рівнях та формах навчання. Це також поширюється на шкільні підручники, де чоловіків і хлопчиків зображують як сильних, сміливих та рішучих, що спонукає їх до вивчення точних наук і подальшого розвитку в науковій сфері. З іншого боку, жінок і дівчат зображують як слабкі, чутливі і боязливі, чия мрія полягає у тому, щоб знайти собі чоловіка, мати дітей і служити родині та близьким. Ці шаблонні рольові та поведінкові моделі жінок обмежують можливості розвитку та надихають молодих дівчат на обмежені цілі в майбутньому.

В результаті такої гендерної дискримінації, жінкам ускладнюється отримання доступу до різних галузей навчання і професійного розвитку. Вони можуть бути позбавлені можливості реалізувати свій потенціал у певних галузях, що призводить до нерівного представлення жінок у різних сферах знання та професій. Жінки не можуть знайти себе в галузі науки, технології, інженерії та математики, тому що з початку освіти були настроєні проти цих дисциплін та навчальних курсів. Всередині школи і суспільства дівчат підштовхували до більш легких, більш «жіночних» занять, таких як домашнє господарство, обслу-

говуюча праця (включаючи педагогіку, психологію, медсестринство), мистецтво. Вони також не могли бачити багато жінок в галузі інженерії та математики, аби брати з них приклад. Це знижує кількість жінок в інженерії та математики, чим повторює і продовжує цикл [3]. Це може призвести до недостатнього розвитку альтернативних рольових моделей для дівчаток, оскільки вони не мають прикладів жінок, які активно займаються наукою, технологіями, винаходами або мають успішну професійну кар'єру. Такі обмежені уявлення про роль жінок можуть підштовхнути дівчат до малоамбіційних цілей та обмеженого самовираження у майбутньому.

Однак важливо зрозуміти, що гендерна дискримінація в освіті не тільки обмежує жінок, але й негативно впливає на суспільство в цілому. Коли жінкам обмежують доступ до різних сфер знання і професій, втрачається потенціал і розмаїття ідей, які вони можуть принести у розвиток суспільства. Постійні зусилля мають бути спрямовані на усунення гендерної дискримінації у сфері освіти і створення рівних умов для жінок і чоловіків у процесі навчання та професійного зростання.

Нерівні можливості на ринку праці:

Незважаючи на зростання участі жінок на ринку праці, нерівність продовжує існувати.

Згідно з Конвенцією про ліквідацію дискримінації щодо жінок, жінки стикаються з різними формами дискримінації у сфері зайнятості. Це охоплює ситуації, коли жінок відмежовують від можливості працевлаштування за допомогою нерівних критеріїв відбору, обмежують їх свободу вибору професії або виду діяльності, обмежують просування по службі та гарантії зайнятості, ставлять в нерівні умови отримання пільг та працевлаштування, обмежують можливості професійної підготовки та перепідготовки, а також у сфері соціального захисту, включаючи страхування в разі непрацездатності (наприклад, через вагітність, хворобу, інвалідність), обмежують право на відпустку, а також впливають на охорону здоров'я та безпечні умови праці [1].

Також існує відкрита пряма дискримінація, коли жінкам забороняють працювати в певних професіях. Існуючі заборони щодо певних професій для жінок часто виправдовуються здоров'ям жінок. Замість того, щоб вирішувати проблему, шляхом запобігання можливих ризиків або навчання жінок відповідних навичок та заходів безпеки, держава застосовує колективну заборону, яка обмежує можливості жінок без врахування їхньої індивідуальності і волі.

Жінкам має бути надана можливість вибору своєї професійної діяльності та здійснення потенціалу у будь-якій сфері, в якій вони мають бажання та здібності працювати. Необґрунтована та загальна заборона обмежує можливості жінок

реалізуватися професійно і стає перешкодою на шляху до рівноправ'я та рівності у суспільстві.

Ще однією з основних форм дискримінації є гендерна нерівність у заробітній платі. За статистичними даними, жінкам в середньому нараховують зарплату, що на 20% нижча, ніж у чоловіків, навіть якщо вони виконують однакову роботу або мають аналогічний рівень освіти та досвіду. Так, згідно зі статистичним звітом Євростат у 2021 році найвищий гендерний розрив в оплаті праці в ЄС був зафіксований в Естонії (20,5%), а найнижчий – у Люксембурзі (-0,2 %) [4].

Жінки також частіше залишаються за межами професійного розвитку, пропускають можливості для кар'єрного зростання та не мають достатнього представництва на високих посадах у бізнесі та політиці. Наприклад, у провідних 500 компаніях США, близько 84% топ-менеджерських посад і 88% директорських посад займають чоловіки, незважаючи на те, що жінки складають значну частину працівників на найнижчих рівнях цих компаній [5].

Крім того, дискримінація відбувається і в процесі набору персоналу. Жінкам часто ставляться питання щодо особистих планів на майбутнє материнства, їх статусу подружнього життя або навіть зовнішності. Це несправедливе ставлення базується на стереотипах та поглядах про ролі жінок у суспільстві. Жінкам можуть відмовляти у працевлаштуванні через припущення, що вони не зможуть витримати вимоги робочого місця чи виконати свої обов'язки у зв'язку зі своїм статусом.

Також варто згадати про гендерний розподіл робочих місць. Деякі професії, особливо ті, що пов'язані з науковими, технічними та інженерними галузями, майже повністю зайняті чоловіками. Жінкам часто важко проникнути в ці сфери через стереотипи та культурні очікування, які ставлять певні обмеження щодо професійного вибору.

Нерівна участь у прийнятті рішень:

Жінки недостатньо представлені в політичних та управлінських структурах. Нерівна участь у процесах прийняття рішень впливає на законодавчу базу, політики та програми, які формують суспільство. Рівна участь жінок у прийнятті рішень є важливим аспектом гендерної рівності та створення справедливого суспільства.

У річному Звіті про глобальний гендерний розрив (Global Gender Gap Report), який складає Світовий економічний форум, одна з чотирьох ключових областей нерівності між чоловіками та жінками, разом з економічною участю, рівнем освіти та сферою здоров'я, відноситься до політичного представництва. Дані Глобального індексу гендерного розриву показують, що середня світова частка жінок на міністерських посадах між 2006 та 2022 збільшилася майже вдвічі:

з 9,9% до 16,1%. У 2022 році країни з найбільшою часткою жінок-міністрів – Бельгія (57,1%), Нікарагуа (58,8%) і Швеції (57,1%). Аналогічно, середній глобальний показник частки жінок у парламенті зросла з 14,9% до 22,9%, з Мексикою (50%), Нікарагуа (50,6%) і Руанда (61,3%) з найвищими частками жінок у парламенті.

Однією з ключових стратегій підтримки жінок у політиці є впровадження гендерних квот. Гендерні квоти – це законодавчі або добровільні заходи, які передбачають встановлення певного відсотку місць або кандидатур для жінок у політичних структурах. Це може включати зарезервовані місця для жінок у виборчих органах, створення окремих списків жінок-кандидаток або інші механізми, що сприяють більшій участі жінок у політиці. Зарезервовані місця для жінок передбачають, що держава визначає певну кількість місць у виборчих органах, які зарезервовані саме для жінок. У такому випадку створюється окремий список жінок-кандидаток, які конкурують між собою за ці місця. Наприклад, Руанда (57%), Афганістан (28%), Ірак (27%) та Бангладеш (20%) мають такі типи квот, що дозволяє досягнути відносно високого відсотка жінок у політиці.

Гендерні квоти можуть бути закріплені в конституції (наприклад, в Афганістані, Еквадорі, Гаїті, Сербії, Франції та інших країнах) або у законі про вибори (ПАР, Бельгія, Киргизстан, Узбекистан, Португалія, Панама, Корея та ін.). Крім того, такі законодавчі квоти прийняті в країнах ЄС, зокрема, Бельгії, Греції, Ірландії, Іспанії, Італії, Польщі, Португалії, Словенії та Франції.

Гендерні квоти мають кілька переваг. Вони допомагають зрівноважити гендерну нерівність, забезпечуючи більшу представленість жінок у політичних органах. Це сприяє розширенню голосу жінок у прийнятті рішень та формуванні політики. Крім того, більша кількість жінок у політиці дозволяє враховувати їх особливі потреби та інтереси, що веде до більш комплексного та різноманітного підходу до розв'язання проблем суспільства.

Однак, дебати щодо ефективності та справедливості гендерних квот продовжуються. Дехто стурбований можливістю введення «примусових» критеріїв у виборчі процеси та вважає, що вибір політиків має ґрунтуватися на засадах.

Дискримінація в економічній сфері: цей вид дискримінації охоплює будь-яку форму розрізнення, виключення або обмеження на підставі статі, що заважає жінкам мати рівний доступ до економічних ресурсів, можливостей та переваг. Вона включає такі аспекти, як трудове працевлаштування, забезпечення рівної оплати праці за однакову роботу, доступ до кредитів та позик, а також можливість брати участь у прийнятті економічних рішень.

Ця проблема стосується різних аспектів, зокрема:

Доступ до кредитів та позик: Жінкам може бути ускладнено отримання кредитів або позик через відмову фінансових установ на підставі статі. Це обмежує їх можливості розвитку бізнесу, інвестицій та фінансової незалежності.

Участь у прийнятті економічних рішень: Жінкам часто відмовляють у можливості брати активну участь у прийнятті економічних рішень на рівні сім'ї, спільноти або суспільства. Це призводить до обмеження їх впливу на розподіл ресурсів та розвиток економічної політики.

Насильство щодо жінок:

На жаль, насильство щодо жінок є одним з найпоширеніших проявів гендерної нерівності. Фізичне, сексуальне та психологічне насильство зазнають мільйони жінок у всьому світі. Це негативно впливає на їхнє фізичне та психічне здоров'я, а також обмежує їхні можливості реалізувати свій потенціал.

У Декларації ООН про викорінення насильства проти жінок містяться принципи, що стосуються визначення гендерного насильства. Згідно з першою статтею Декларації, гендерне насильство це «будь-який акт насильства за ознакою статі, що завдає або може завдати фізичної, сексуальної чи психологічної шкоди або страждання жінкам, включаючи погрози здійснення таких актів, примус чи свавільне обмеження свободи, незалежно від того, відбувається це в суспільному чи особистому житті» [1].

У другій статті Декларації визнається загальний характер форм гендерного насильства. Це визначення охоплює, але не обмежується, фізичним, сексуальним та психологічним насильством, яке має місце як у сім'ї, так і в суспільстві, включаючи побиття, сексуальне насильство проти дівчаток, насильство, пов'язане з посяганням і зґвалтуванням у шлюбі, пошкодження жіночих статевих органів та інші шкідливі традиційні практики, позашлюбне насильство, насильство, пов'язане з експлуатацією, сексуальними домаганнями і залякуванням на роботі і в освітніх установах, примусові вагітності, аборти і стерилізацію, торгівлю жінками і примусову проституцію, а також насильство, здійснюване з боку або з потуранням держави [1].

Також у Стамбульській конвенції Ради Європи (важливому міжнародному правовому документі, спрямованому на боротьбу з насильством проти жінок та домашньою насильницькою поведінкою) насильство проти жінок визначається аналогічно. Однак, конвенція розширює це визначення, визнаючи, що насильство проти жінок є «порушенням прав людини та формою дискримінації», і також включає економічну шкоду, на відміну від трьох раніше згаданих форм насильства [8].

Згідно з програмою народонаселення ООН – «гендерне насильство – це насильство, яке стосується чоловіків і жінок і жертвами якого переважно є жінки. Воно виникає як наслідок нерівних владних стосунків між жінками і чоловіками. Це насильство, яке спрямоване проти жінки, тому що вона жінка, чи непропорційно впливає на жінок. Воно стосується (але не вичерпується) фізичної, сексуальної і психологічної шкоди включно із залякуванням, стражданнями, примусом та/або позбавленням свободи в сім'ї чи в суспільстві взагалі. Це також стосується насильства, яке чинить чи не зупиняє держава» [9].

У Декларації про усунення насильства проти жінок, яку прийняла ООН у 1993 році, заявляється, що насильство проти жінок є виявом історично нерівних владних відносин між чоловіками та жінками, що призводять до домінування чоловіків, дискримінації жінок та обмеження повноцінного розвитку жінок. Таким чином, насильство проти жінок виступає одним із ключових соціальних механізмів, яким жінок примушують до позиції підлеглості відносно чоловіків.

Декларація класифікує насильство проти жінок на три категорії: насильство, що відбувається в межах родини (домашнє насильство), насильство, що має місце в суспільстві, і насильство, яке здійснюється чи допускається державою.

За отриманими даними з 87 країн, одна з кожних п'яти жінок, які є молодшими за 50 років, стикалася з фізичним насильством протягом останніх 12 місяців перед проведенням опитування. У країнах Центральної і Південної Азії цей показник становить 23.1% [10].

Конвенція Ради Європи, яка стосується запобігання насильству проти жінок і домашнього насильства, робить чіткий наголос на тому, що насильство проти жінок і випадки домашнього насильства не є приватними питаннями. Навпаки, для відображення серйозних наслідків, особливо травмуючих і вчинених в рамках сімейного оточення, можуть бути застосовані більш суворі судові рішення щодо осіб, винних у таких діях, якщо жертвою стає дружина (чоловік), партнерка (партнер) або інший член сім'ї [8]. Це означає, що держави повинні прийняти активні заходи для запобігання цим явищам, забезпечення захисту жертв і покарання винних.

Внаслідок нерівності в правових можливостях, дискримінації та недостатнього поваги до жінок, їх здатність уникнути насильства ускладнюється. Громадськість та органи влади не завжди серйозно ставляться до жінок, які пережили насильство, що підсилює їх вразливість перед подальшим насильством навіть до такого рівня, що загрожує їх життю.

Література

1. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18 груд. 1979 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207 (дата звернення: 17.06.2023).
2. Gender Equality in Ireland. *What is Gender Equality?* : веб-сайт. URL: <http://www.genderequality.ie/en/ge/pages/whatisge> (Last accessed: 17.06.2023).
3. Cassese, Erin C.; Bos, Angela L.; Schneider, Monica C. Whose American Government? A Quantitative Analysis of Gender and Authorship in American Politics Texts. *Journal of Political Science Education*. 2014. № 10. URL: https://www.academia.edu/2985352/Whose_American_Government_A_Quantitative_Analysis_of_Author_Sex_and_Textbook_Content (Last accessed: 17.06.2023).
4. Gender pay gap statistics, *Eurostat* : веб-сайт. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_pay_gap_statistics#Gender_pay_gap_levels_vary_significantly_across_EU (Last accessed: 17.06.2023)
5. Sharlene Nagy Hesse-Biber, Gregg Lee Carter. *Working Women in America*. Oxford University Press, USA, 2004, P. 75.
6. Кімелл, Майкл С. Гендероване суспільство / пер. з англ. Сусанна Альошкіна. Київ: Сфера, 2003, 490 с.
7. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14 груд. 1960 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174 (дата звернення: 17.06.2023).
8. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція) : довід. для членів парламенту від 11 трав. 2011 р. URL: <https://rm.coe.int/1680096e45> (дата звернення: 17.06.2023).
9. Country Programme Document (CPD). *United Nations Population Fund* : веб-сайт. URL: <https://www.unfpa.org/admin-resource/country-programme-document-cpd> (Last accessed: 17.06.2023).
10. Europe and Central Asia. *UN Women*: веб-сайт. URL: <http://eca.unwomen.org/en> (Last accessed: 17.06.2023).

Анотація

Соколовська Н. В. Прояви гендерної нерівності в світі. – Стаття.

Проблема проявів гендерної нерівності виникає в різних соціокультурних контекстах і впливає на життя людей, надаючи важливі виклики для суспільства в цілому. Широкий розмаїття аспектів гендерної нерівності включає в себе нерівність у розподілі влади та можливостей між чоловіками і жінками, стереотипи стосовно ролей, а також нерівність у доступі до освіти та здоров'я.

Дана проблема не обмежується жодним конкретним регіоном чи культурою, але стає глобальним викликом для досягнення сталого розвитку та гармонійного суспільства. Всесвітні організації, активісти та науковці ведуть неперервну роботу над розкриттям та вирішенням причин гендерної нерівності, спрямовуючи увагу на потребу в системних змінах у сферах політики, економіки та культури.

У статті детально розглядаються ключові вияви гендерної нерівності, які відзначаються впливом на жінок у сучасному світі. Зокрема, розглядаються питання нерівного доступу до освіти, нерівних можливостей на ринку праці, нерівної участі у прийнятті рішень, дискримінації в економічній сфері та насиль-

ства щодо жінок. Автор приводить приклади конкретних проявів гендерної нерівності в різних країнах світу, доповнюючи їх статистичними даними.

Крім цього, автор розглядає не лише самі явища гендерної нерівності, але й важливі кількісні показники, які ілюструють розміри цієї проблеми в різних частинах світу. Представлені статистичні дані розкривають різницю у доступі до освіти для чоловіків і жінок, нерівні можливості на ринку праці, а також ступінь участі жінок у прийнятті важливих суспільних рішень.

Автор також приводить конкретні приклади дискримінації в економічній сфері, що включають різницю в оплаті праці за статевою ознакою та обмежений доступ до керівницьких посад для жінок. Поруч із цим, досліджуються форми насильства, зокрема, домашнє та гендерно зумовлене насильство, які ставлять під загрозу фізичне та психічне благополуччя жінок у всьому світі.

Ця стаття спрямована на визначення та усвідомлення різноманітних проявів гендерної нерівності, зокрема через конкретні випадки та числові дані, щоб підкреслити необхідність системних змін у суспільстві для досягнення гендерної рівності.

Актуальність цього дослідження підтверджує необхідність вжиття належних заходів для зменшення проявів гендерної нерівності в світі. З урахуванням вищезазначеного, основною метою статті є визначення проявів гендерної нерівності в світі та факторів, які впливають на їх формування. Сучасна дійсність підтверджує потребу покращення гендерних відносин в суспільстві на основі створення відповідного законодавства та розкриття застарілих стереотипів. Практичне значення отриманих результатів полягає в їх використанні для формування ключових стратегій підтримки жінок, спрямованих на запобігання проявам гендерної нерівності, та впровадження додаткових заходів у суспільстві з метою усунення цих проявів і поліпшення гендерних відносин.

Ключові слова: гендер, прояви гендерної нерівності, гендерне законодавство, нерівний доступ до освіти, нерівні можливості на ринку праці, нерівна участь у прийнятті рішень, дискримінація в економічній сфері, насильство щодо жінок, гендерна рівність.

Summary

Sokolovska N. V. Manifestations of gender inequality in the world. – Article.

The problem of manifestations of gender inequality arises in various socio-cultural contexts and affects people's lives, providing important challenges for society as a whole. The wide variety of aspects of gender inequality include inequalities in the distribution of power and opportunities between men and women, role stereotypes, and inequalities in access to education and health.

This problem is not limited to any specific region or culture, but becomes a global challenge to achieve sustainable development and a harmonious society. Global organizations, activists and academics are continuously working to uncover and address the causes of gender inequality, drawing attention to the need for systemic change in the fields of politics, economics and culture.

The article examines in detail the key manifestations of gender inequality, which are marked by the impact on women in the modern world. In particular, issues of unequal access to education, unequal opportunities in the labor market, unequal participation in decision-making, discrimination in the economic sphere and violence against women are considered in this article. The author gives examples of specific manifestations of gender inequality in different countries of the world, supplementing them with statistical data.

In addition, the author considers not only the phenomena of gender inequality itself, but also important quantitative indicators that illustrate the dimensions of this problem in different parts of the world. The presented statistics reveal the difference in access to education for men and women, unequal opportunities in the labor market, as well as the degree of participation of women in making important social decisions.

The author also cites specific examples of discrimination in the economic sphere, including the gender pay gap and limited access to managerial positions for women. Alongside this, it examines the forms of violence, particularly domestic and gender-based violence, that threaten the physical and mental well-being of women around the world.

This article aims to identify and understand the various manifestations of gender inequality, particularly through concrete cases and numerical data, in order to highlight the need for systemic changes in society to achieve gender equality.

The relevance of this study confirms the need to take appropriate measures to reduce the manifestations of gender inequality in the world. Taking into account the above, the main goal of the article is to determine the manifestations of gender inequality in the world and the factors that influence their formation. Modern reality confirms the need to improve gender relations in society based on the creation of appropriate legislation and the disclosure of outdated stereotypes. The practical significance of the obtained results lies in their use for the development of legislation aimed at preventing manifestations of gender inequality, and the implementation of additional measures in society with the aim of eliminating these manifestations and improving gender relations.

Key words: gender, manifestations of gender inequality, gender legislation, unequal access to education, unequal opportunities in the labor market, unequal participation in decision-making, discrimination in the economic sphere, violence against women, gender equality.